

Aan de vaste commissie Asiel & Migratie

Datum 21 april 2026

Betreft: brief uit naam van Werkgroep Kind in azc ten behoeve van het commissiedebat De tweede cyclus van de Spreidingswet

Geachte leden van de vaste commissie Asiel & Migratie,

Namens de Werkgroep Kind in azc, een gevestigde coalitie van acht organisaties die zich sinds 2010 inzetten voor de rechten en het welzijn van kinderen in de asielopvang, richten wij ons tot u in aanloop naar het commissiedebat voor de tweede cyclus van de Spreidingswet.

Na jaren van verzoeken en noodkreten vanuit o.a. bestuur, uitvoerings- en maatschappelijke organisaties zijn we verheugd om in het Regeerakkoord 2026-2030 *'Aan de slag. Bouwen aan een beter Nederland'* te lezen dat de Nederlandse politiek heeft gekozen de Spreidingswet in stand te houden en de noodopvang te willen sluiten.¹ Dat in de Voorjaarsnota 2026 structurele financiering voor het COA wordt toegezegd, die op de lange termijn is gestaafd op de Meerjarige Productie Prognose 2027, stemt ook positief.² Echter, de uitdagingen in de uitvoering van de keten zijn daarmee niet verdwenen. Juist in de huidige situatie van een hoge bezettingsgraad en de oproep tot uitbreiding van noodopvanglocaties, is het van groot belang dat de commissie blijft benadrukken dat deze vorm van opvang schadelijk is voor kinderen.

Op dit moment verblijven bijna 20.000 kinderen in de asielopvang, waarvan 6969 kinderen in de noodopvang en 759 kinderen in de crisisnoodopvang.³ Dit zijn geen numerieke luchtkastelen. Dit zijn cijfers over kinderen, voor wie in de meeste gevallen tijdelijke opvang structureel is geworden. Het is al vaak aan de kaak gesteld.⁴ Maar omdat de situatie voorlopig nog niet structureel verandert, blijven we herhalen:

Het voortdurend openen en sluiten van locaties, het tekort aan passende voorzieningen en de vele overplaatsingen maken het voor kinderen onmogelijk om tot rust te komen, zich te ontwikkelen en zich veilig te voelen.⁵ Dit leidt tot aantoonbare schade aan hun mentale en fysieke gezondheid, belemmert hun ontwikkeling, en staat haaks op de verplichtingen die Nederland heeft onder het VN-Kinderrechtenverdrag, de nationale Regeling, de Vreemdelingenwet, de EU-Opvangrichtlijnen.⁶

¹ Regeerakkoord 2026-2030 *'Bouwen aan een beter Nederland'*, p. 39.

² Meerjarige Productie Prognose 2025; Voorjaarsnota 2026, p. 59.

³ *Personen in de opvang van het COA*, 20 april 2025. Bezettingcijfers noodopvang COA, 20 april 2026.

⁴ Kamerstukken II 2025/26, 19 637, nr. 3481, 3483, 3484, 3486. Kamerstuk II 2024/25, 36 600 cc, nr. 42. Kamerstuk II 2024/25 19 637, nr. 3355. Kamerstuk II 2024/25, 19 637, nr. 3282. Kamerstuk II 2023/34, 19 637, nr. 3185. Nieuwsbericht Inspectie Justitie en Veiligheid, 2022. UNICEF, 2023. Nationale Ombudsman, 2023. Werkgroep Kinderen in AZC, 2024. Brief Verbetermaatregelen noodopvang, Inspectie Justitie en Veiligheid, 2025. Signaalbrief kinderen in de asielopvang, Inspectie Justitie en Veiligheid, 2022. Uitspraak Gerechtshof Den Haag op vordering Vluchtelingenwerk NL, 2022.

⁵ Rapport Structuur, Steun en Stabiliteit, 2024; Quickscan naar de leefomstandigheden van kinderen in de (nood)opvang, 2022. Monitor Leefomstandigheden van kinderen in asielzoekerscentra en gezinslocaties, 2021.

⁶ Verdrag inzake de rechten van het kind, New York, 20-11-1989; Regeling opvang asielzoekers. Vreemdelingenwet 2000. Europese opvangrichtlijn 2013/33.

Nu de bezettingsgraad hoog is en het aantal opvangplekken in het kader van de Spreidingswet nog niet volledig zijn gerealiseerd benadrukken we dat de plaatsing van kinderen nauwkeurigheid vereist. Kinderen zijn op de eerste plaats kinderen. En zij horen geplaatst te worden in voor hen geschikte locaties, óók als de bezettingsgraad hoog is. We verzoeken dringend:

- Dat de commissie in het debat het uitgangspunt bevestigt dat kinderen alleen in kindvriendelijke reguliere opvanglocaties worden geplaatst;
- Dat kinderen zo snel mogelijk overgeplaatst dienen te worden naar reguliere opvang;⁷
- Dat ook bij tijdelijke noodopvang eisen gesteld dienen te worden aan de toegang tot gezondheidszorg, jeugdzorg, school en andere dagbesteding voor kinderen;
- Dat het kabinet en de kamer zich constructief opstellen ten behoeve van de daadwerkelijke uitvoer van de Spreidingswet door gemeenten.

Met een nieuw kabinet, een nieuw regeerakkoord en nieuwe gemeenteraden is er politiek momentum om te borgen dat bestaande expertise over kindvriendelijke opvang wordt benut. De Tweede Kamer noch gemeenten hoeven het wiel namelijk opnieuw uit te vinden bij het ontwikkelen van kindvriendelijke en veilige opvanglocaties. Als Werkgroep Kind in azc stellen wij graag onze expertise ter beschikking. Daartoe delen wij graag enkele aanbevelingen voor kindvriendelijke en veilige asielopvang met u. In de bijlage staan concrete richtlijnen voor beleid, toezicht en uitvoering. Deze handreiking dient ter ondersteuning van de uitvoering van de Spreidingswet. Zodat alle kinderen in de asielopvang eindelijk kunnen rekenen op een veilige omgeving, stabiliteit en de ruimte om zich te ontwikkelen.

Vanzelfsprekend staan wij tot uw beschikking voor nadere informatie.

Met vriendelijke groet,
namens Werkgroep Kind in azc,

Tessa Terpstra,

Voorzitter

De Werkgroep Kind in azc is een coalitie van Defence for Children Nederland, Save the Children, De Vrolijkheid, VluchtelingenWerk Nederland, INLIA Foundations, UNHCR, de VN-Vluchtelingenorganisatie, War Child en Kinderpostzegels. De Werkgroep is opgericht in 2010 om ervoor te zorgen dat de asielopvang voor kinderen voldoet aan de eisen van het VN-Kinderrechtenverdrag. De leden van de Werkgroep bundelen hun krachten om de rechten van kinderen in de asielopvang en hun situatie te verbeteren.

Bijlage 1. Uitgangspunten kindvriendelijke en veilige opvang.

⁷ In lijn met de vele aangenomen moties die daartoe oproepen. [Kamerstukken II 2025/26, 19 637, nrs. 3481, 3483, 3484, 3486.](#) [Kamerstuk II 2024/25, 36 600 cc. nr. 42.](#) [Kamerstuk II 2024/25 19 637, nr. 3355.](#) [Kamerstuk II 2024/25, 19 637, nr. 3282.](#) [Kamerstuk II 2023/34, 19 637, nr. 3185.](#)